

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

07/10-143S

СИЛАБУС SYLLABUS	ПСИХОЛОГІЯ ІНКЛЮЗІЇ	
	PSYCHOLOGY OF INCLUSION	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	OK9	
Освітній рівень Level of Education	бакалаврський (перший)	
	Bachelor's (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	05	Соціальні та поведінкові науки English
Спеціальність Field of Study	053	Social and behavioral sciences
Освітня програма Degree Programme	Психологія	
	Psychology	

РІВНЕ – 2024

Силабус навчальної дисципліни «Психологія інклюзії» для здобувачів першого рівня вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Психологія» спеціальності 053 «Психологія». Рівне. НУВГП. 2024. 11 с.

ОП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/35227/>

Розробник силабусу: Шпак Світлана Григорівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол №3 від "21" жовтня 2025 року

В.о. завідувача кафедри:
Анатоліївна,

Сокаль Валентина
кандидат педагогічних наук, доцент

Керівник освітньої програми

Шпак Світлана Григорівна,
кандидат психологічних наук, доцент

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол №3 від "18" листопада 2025 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ: . Ковшун Наталія Едуардівна,
доктор економічних наук, професор

Попередня версія силабусу - 07-03-89S

©Шпак С.Г. 2024
©НУВГП 2024

ПРОГРАМА «ПСИХОЛОГІЯ ІНКЛЮЗІЇ»	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Психологія (бак.)
Спеціальність	053 Психологія
Рік навчання, семестр	3 рік, 6 семестр
Кількість кредитів	4
Лекції:	20 годин / 6 години
Практичні заняття:	20 годин / 6 годин
Самостійна робота:	80 годин / 108 годин
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	

Лектор	 Шпак Світлана Григорівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/Шпак_Світлана_Григорівна
ORCID	https://orcid.org/my-orcid?orcid=0009-0005-4753-9374
Як комунікувати	s.h.shpak@nuwm.edu.ua тел. 0973222488

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Мета та завдання

Метою вивчення дисципліни є формування у майбутнього фахівця загальних та професійних компетенцій системи загальної психологічної підготовки в сфері інклюзивної освіти, засвоєння студентами знань про особливості надання психологічної супроводу та реалізації індивідуального освітнього маршруту дітей із особливими освітніми потребами.

Завданнями курсу є:

- розкрити основні теоретичні положення основ психології інклюзивного навчання;
- дати знання про теоретично-методологічні закономірності організації навчально-виховного процесу, який би задовольняв освітні потреби дітей з вадами у розвитку;
- ознайомити студентів з основними методами спеціальними освітніми і фаховими технік керівництва процесом навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами;
- розвинути навички встановлення контакту, партнерської взаємодії, візуальної психодіагностики, конструктивного підходу у вирішенні проблем соціальної взаємодії;
- формувати освічену, творчу особистість майбутнього психолога, корекційного психолога, здатного створити позитивний клімат в шкільному середовищі та поза його межами;
- формувати у майбутнього фахівця професійно-психологічні компетенції та позиції, потреби у самовдосконаленні.

Посилання на розміщення освітнього компоненту на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2167>

Передумови вивчення* (місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)

Передумовою вивчення цієї освітньої компоненти є такі дисципліни, як: «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Педагогіка», «Педагогічна психологія», «Психофізіологія».

Компетентності

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК9 Здатність працювати в команді.
ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті, організації заходів раннього втручання).
СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.
СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову) (в т.ч. особам, які отримали травми, зокрема в наслідок війни).
СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.
СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

Програмні результати навчання

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань
ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.
ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.
ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до запиту.
ПР13. Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові особливості.
ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії

Структура та зміст освітнього компонента

Змістовий модуль 1. Поняття інвалідності та інклюзії

1. Психологія інвалідності в інклюзії

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Опис теми: Поняття «інвалідність» та «особа з особливими потребами». Поняття медико-соціальної роботи. Медико-соціальна експертиза. Критерії визначення групи інвалідності.

2. Філософія інклюзивної освіти

Кількість годин:

лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Опис теми: Філософія інклюзивної освіти. Модель інклюзивної освіти. Ідеологія та цінності інклюзії.

3. Актуальні питання інклюзивної освіти

Кількість годин:

лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Опис теми: Актуальність проблеми інклюзивної освіти та її мета. Аналіз понять інклюзивна освіта та інтеграція. Модель інклюзивної освіти.

4. Нормативно-правова база інклюзивної освіти

Кількість годин:

лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Опис теми: Аналіз поняття інклюзивна освіта. Міжнародне право щодо інклюзії. Основні міжнародні документи у сфері інклюзивної освіти. Українське законодавство щодо інклюзії. Законодавча і нормативно-правова база інклюзивної освіти в Україні.

Змістовий модуль 2. Психологія впровадження інклюзії в закладах освіти

5. Етика інклюзивної освіти

Кількість годин:

лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Опис теми: Етичні аспекти спілкування з особою з інвалідністю. Модель інклюзивної освіти. Актуальність проблеми інклюзивної освіти та її мета. Аналіз поняття інклюзивна освіта.

6. Оптимальне пристосування освітнього простору

Кількість годин:

лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Опис теми: Принципи універсального дизайну. Простір школи. Організація корекційно-розвивальних занять у сенсорних кімнатах. Організація ресурсної кімнати. Простір класу. Основні вимоги принципів розумного пристосування та універсального дизайну для окремих категорій дітей з ООП.

7. Команда супроводу та взаємодія інклюзивної освіти

Кількість годин:

лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Опис теми: Умови освітніх послуг для забезпечення ефективного навчання дитини з ООП. Організація інклюзивного навчання дитини з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому середовищі. Склад команди супроводу. Командна взаємодія інклюзивної освіти.

8. Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітніх навчальних закладах

Кількість годин:

лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Опис теми: Значення інклюзії у загальноосвітніх вищих навчальних закладах. Напрямки психологічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами. Корекційно-розвивальна робота як складова інклюзивного навчання. Основні принципи корекційно-розвивальної роботи. Мета, вимоги та етапи реалізації психокорекційних програм. Фактори ефективності психологічної корекції.

9. Психолого-педагогічний супровід студентів з особливими освітніми потребами у вищих навчальних закладах

Кількість годин:

лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Опис теми: Значення інклюзії у вищих навчальних закладах. Напрямки психологічного супроводу студентів з особливими освітніми потребами.

Формування психологічної готовності учасників навчально-виховного процесу до взаємодії з дітьми з особливими освітніми потребами. Значення інклюзії у вищих навчальних закладах. Принципи психологічного супроводу студентів з особливими освітніми потребами.

10. Алгоритм надання психолого-педагогічних, корекційно-розвивальних програм

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Опис теми: Етапи супроводу, співпраця команди супроводу та батьків, стадії співпраці, проблеми батьків під час супроводу, модель формування оптимальної позиції батьків Етика спілкування фахівців з батьками, місія батьків, кроки до залучення батьків, контакт та консультації, оптимальний контакт, завдання, прийоми та форми дій, співпраця з інклюзивно-ресурсними центрами.

Форми та методи навчання

Форми навчання: традиційні лекції та практичні заняття, дуальні заняття із залученням практиків.

Методи навчання: Інтерактивні лекційні заняття з елементами діалогу; доповідь та співдоповідь проблемно-пошукові ситуації; кейси, імітаційні ситуації.

Технології викладання: тренінги, рольові ігри, аналіз конкретних ситуацій, обговорення, презентації, міні-лекції, ситуаційні дослідження, навчання на основі досвіду та інші.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

мультимедіа-, проєкційна апаратура (проєктори, екрани, смартдошки тощо), комп'ютери, інтернет мережі, бібліотечні фонди, законодавча база України у відкритому доступі.

В якості навчальної платформи застосовується відкрита (Open Source) система управління навчанням Moodle, а також навчально-наукова лабораторія інновацій в публічному управлінні. Для оформлення звітів з практичних занять рекомендовано застосовувати в навчальних цілях здобувачами пакет програмного забезпечення MSOffice.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання

На семінарських заняттях контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в усній формі.

За роботу на семінарських заняттях можна набрати 60 б.

Контроль самостійної роботи проводиться за допомогою захисту звіту. Захист відбувається у терміни, спільно обумовлені студентом і викладачем.

Засвоєння матеріалу 2 змістових модулів перевіряється письмово, розв'язанням тестових завдань. Модульний контроль знань проводиться в системі Moodle. Максимальний бал за написання модульних контролів: МК1 (**20 балів**) та МК2 (**20 балів**). Всього – 40б.

Якщо здобувач успішно написав 2 модульні контролі і має високий бал за поточне оцінювання, то він отримує залік автоматично. У разі не написання модульних контролів або ж отримання низьких балів за них, то здобувач складає письмовий залік у тестовій формі через ННЦНО НУВГП. У таких випадках результати модулів скасовуються.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 20 запитань по 0,4 бали (8 балів), рівень 2 – 8 запитань по 1 балу (8 балів), рівень 3 – 2 запитання по 2 бали (4 бали). Усього – 20 балів.

3 навчальної дисципліни також передбачено отримання додаткових балів:

1. Участь з доповіддю за тематикою навчальної дисципліни на конференції – до 10 балів.
2. Написання статті в збірник наукових праць – до 10 балів.

Загальна оцінка з навчальної дисципліни розраховується як арифметична сума набраних балів (не більше 100 балів) за всі види навчальних та додаткових завдань.

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

Рекомендована література

Основна література

1. Вовченко О.А. Детермінанти сучасного психологічного супроводу осіб з особливостями психофізичного розвитку в контексті особливостей українського менталітету. Теорія і практика сучасної психології. 2020. № 1, Т 3. С. 143-148.
2. Данілавичюте Е.А., Миронова С.П., Пахомова Н.Г., Таранченко О.М. Гуманізація освітнього простору спеціальної та інклюзивної освіти: теорія і практика: колект. Монографія, за наук. ред. А.А. Колупаєвої, І.М. Дичківської. Рівне : Волинські обереги, 2020. 364 с
3. Колупаєва А.А. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання. Видання доп. та перероблене: наук.-метод. посіб. Київ: Знання, 2018. 126 с.
4. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: [монографія]. Київ: «Самміт-Книга», 2019. 326 с.
5. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Інклюзія: покроково для педагогів: навчально-методичний посібник (Серія «Інклюзивна освіта»). Київ, 2023. 232 с.
6. Миронова С.П. Педагогіка інклюзивної освіти [навчально-методичний посібник]. Кам'янець-Подільський, 2018. 164 с.
7. Миськів Л.І. Інклюзивна освіта України: особливості впровадження / Україн. часопис міжнар. права. 2018. № 3. С. 121-125.
8. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ : ТОВ «Агентство «Україна». 2019. 300 с.

Допоміжна література

1. Захарова Л. Г. Технології використання інноваційного інтерактивного обладнання в корекційно-розвитковій діяльності в умовах інклюзивноресурсних центрів : методичні рекомендації для фахівців ІРЦ та установ з інклюзивною формою навчання. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. 108 с.
2. Конвенція про права осіб з інвалідністю // Конвенцію ратифіковано Законом № 1767–VI від 16.12.2009. – Документ 995_g71, чинний, поточна редакція — Редакція від 06.07.2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71
3. Луценко І.В. Організаційно-педагогічні умови діяльності асистента вчителя в інклюзивному навчальному закладі : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спец. : 13.00.03 «Корекційна педагогіка» / Інститут спеціальної педагогіки НАПН України. Київ: Знання, 2017. 20 с.
4. Прасол Д.В. Практичний психолог в інклюзивно-ресурсному центрі (Блок «Молодший шкільний вік»): Методичні рекомендації / Д.В. Прасол, І.В. Корнієнко, О.С. Чеканова, І.В. Дрозд, А.Ю. Семенова, А.О. Толмачова, І.А. Соломко, О.В. Бавольська ; за заг. редакцією Д.В. Прасола. Миколаїв : вид. Торубара В.В., 2021. 624 с
5. Шпак С.Г. 07-03-128S Силабус навчальної дисципліни «Психологія інклюзії» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми спеціальності 053 «Психологія» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] Шпак С.Г. Рівне : НУВГП, 2023. 16 с.
6. Шпак С.Г. 07-03-392 Методичні вказівки до семінарських занять з навчальної дисципліни «Психологія інклюзії» для здобувачів вищої

освіти першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми спеціальності 053 «Психологія» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] Шпак С.Г. Рівне : НУВГП, 2023. 52 с.

7. Шпак С.Г. 07-03-42S Силабус навчальної дисципліни «Психологічний супровід інклюзивної освіти» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) освітнього ступеня, спеціальності 053 «Психологія» освітньо-професійної програми «Психологія». Рівне. НУВГП. 2021. стор.19.

8. 07-03-232S Силабус навчальної дисципліни «Основи інклюзивної освіти» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)» спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія)» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Шпак С.Г. Рівне : НУВГП, 2024. 12 с.

9. Шпак С.Г. 07-03-401М Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи інклюзивної освіти» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня які навчаються за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Історія)» спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія)» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Шпак С.Г. Рівне : НУВГП, 2024. 52 с.

10. Шпак С.Г. Особливості формування інклюзивного освітнього середовища у вимірі європейських стандартів. Суспільні дисципліни як фактор формування цивілізаційної компетентності: сучасні освітні виклики і перспективи розвитку : монографія / За заг.ред. проф. Ю. Олексіна. Рівне: О. Зень, 2024. 100 с. С. 40-48.

11. Шпак С.Г., Михайлова А.О. Сучасні проблеми подолання інтернет-залежності у підлітків. Збірник наукових праць «Соціально-гуманітарний вісник», Випуск 50. Харків: СГ НТМ «Новий світ», 2024. 81 с. С. 25-26.

12. Engelmann, S. Student-program alignment and teaching to mastery // Journal of Direct Instruction, 2007. - 7(1). – P. 45-66.

13. Simonsen, B., Myers, D., & DeLuca, C. (2010). Teaching teachers to use prompts, opportunities to respond, and specific praise. Teacher Education and Special Education, 33(4), 300–318.

14. Stichter, J.P., Lewis, T.J., Whittaker, T.A., Richter, M., Johnson, N.W., & Trussell, R.P. Assessing teacher use of opportunities to respond and effective classroom management strategies: Comparisons among high and low-risk elementary schools. Journal of Positive Behavior Interventions, 11(2), 68–81.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Наукова бібліотека НУВГП – м. Рівне, вул. Олексі Новака, 75. URL: <https://nuwm.edu.ua/telefonnyi-dovidnyk/item/biblioteka>

2. Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном / [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://osvita.ua/>

3. Вища освіта / [Електронний ресурс] Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/

4. Наукометричні бази НУВГП <https://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/naukometrychni-bazy>

5. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6 / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.lib.rv.ua/>

6. Психологічний сайт [http URL: http://psy.piter.com/](http://psy.piter.com/)

7. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська,44)/ [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.cbc.rv.ua>.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, формувати власну думку та приймати рішення, здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, здатність до пошуку, оброблення та узагальнення інформації з різних джерел, ораторські та комунікативні навички, здатність дотримуватись норм професійної етики.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП»,

<https://ep3.nuwm.edu.ua/30369/>.

Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/strukturi-pidrozdi/навч-наук-тсентр-незалежного-отсінювання-знан/документи>.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>.

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про неформальну освіту <http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/>.

Також здобувачі вищої освіти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опановувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися «Кодексу честі студентів» <https://ep3.nuwm.edu.ua/4917/>.

Перевірку навчальних завдань неупереджено здійснює викладач. Усі навчальні завдання повинні бути виконані власноручно здобувачем вищої освіти, у разі виявлення однакових робіт, здобувач освіти не отримує бали і повинен виконати завдання повторно.

В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.

Вимоги дотримання академічної доброчесності регламентуються Положенням про академічну доброчесність в Національному університеті водного господарства та природокористування (<https://ep3.nuwm.edu.ua/25004/>).

Перелік рекомендованих видів академічної відповідальності за конкретні порушення академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти НУВГП наведено у додатку до Положення про академічну доброчесність в Національному університеті водного господарства та природокористування.

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.

Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал за вищенаведеним посиланням на розміщення навчальної дисципліни на платформі MOODLE.

Лектор

*Шпак Світлана Григорівна,
кандидат психологічних наук, доцент*

Автор
Доцент СД

Світлана ШПАК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №84
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100